

SEKMADIENIO RYTAS

Nemadinga pradžia

„Dabar jau nebėra kelio atgal“, – pamaniau ir dar kartą žvilgtelėjau į porą biletų vokelyje, prieš saugiai įsidėdama juos į medžiaginį maišelį. Bilietai kaip bilietai. Kita vertus, kodėl turi būti kitaip? Juk jie niekuo dėti, kad esu siunčiama į Paryžių.

AKSELĖ ANDERSON

Šv. Pankracijaus geležinkelio stotis,

Londonas–Šiaurės stotis, Paryžius

Traukinys nr. 3309

Išvykimo laikas: 15.05 val.

Eilė: 12

Vieta: 35

Tai jau ne. Nėra kur dėtis – jie tikrai išspausdinti mano vardu.

– Aksele, nagi, paskubėk, ką? Negalime vėluoti!

Nė menkiausios abejonės, tai mamos balsas.

– Aksele?

– Einu!

Skubėdama nusvirduliavau per kambarį link spintos, stovinčios priešais lovą. Nesvarbu, ką sako mama, aš vis vien jį ketinu vežtis su savimi. Noriu, kad man sektųsi kaip įmanoma geriau? Iš apatinio stalčiaus išsitraukiau savo laimingąjį džemperį ir sugrūdau jį į medžiaginį maišelį.

– Tėtis jau užvedė automobilį!

– Einu!

Paskutinįkart paskubomis nužvelgiau kambarį ir, pakštėjęs Heilei į gauruotą baltą galvą, nudūmiau laiptais.

Buvo saulėta ir skaišti popietė; gairvus pavasario vėjelis švilpė per Šv. Pankracijaus stoties terminalą. Po pusvalandžio kartu su mama ir tėčiu laukiau, kada keleiviai bus kviečiami lipti į traukinį.

– Aksele, ar pasiėmei naujajį bliuzoną?

– Nepamiršk įkrauti telefono.

– Ar būtinai turi kartu temptis tą seną medžiaginį maišą? Juk visai neseniai nupirkau tau naują.

– Keturiasdešimt keturi, Aksele! Nepamiršk +44 prieš vesdama angliškus numerius.

– Ir, dėl Dievo meilės, NEPAMIRŠK šukuotis plaukų, Aksele. Kiekvieną mielą dieną.

Ne, naujojo džemperio nepasiėmiau, pagriebiau tik savo senąjį „laimingąjį“ džemperį, tačiau dabar jau nėra prasmės to sakyti. Po galais, ar jie jau pamiršo, kiek man metų? Ir

Paryžiuje lankausi ne pirmą kartą, kad nežinočiau, kokius skaičius suvesti prieš angliškus numerius?

Et, tie tėvai. Na, patys žinote.

– Ir nepamiršk, Aksele, – pridūrė mama, – ši savaitė skirta tau ir tik *tau*. Tad mėgaukis ja!

Taigi, pamaniau. Jei ji skirta tik man, kodėl turiu važiuoti kažkur, daryti tai, ko visai nenoriu?

– Galimas daiktas, kad tau taip patiks, jog niekad nebe-norėsi grįžti, – antrino jai tėtis.

O taip, tėti. Tikras smagumėlis.

Per stoties kolonėles pasigirdo paskutinis kvietimas keleiviams ateiti į peroną. Apkabinau tėvus, tada apsisukau, žengiau pro automatines duris ir atsistojau eilėje prie saugos patikrinimo. Po kelių minučių įlipau į traukinį penkta-me perone antrame aukšte. Mačiau savo tėvus stoviniuojančius prie „Searcy’s“ užkandinės šalia perono. Mama ėjo palei traukinį žvelgdama į langus. Mane pamatė kaip tik tuomet, kai traukinys pajudėjo iš stoties.

Pamojau šeimai atsisveikindama, ir traukinys leidosi į pustrečios valandos kelionę link Paryžiaus. Nesilioviau mojavusi tol, kol iš jų liko tik mažyčiai spalvoti taškeliai tolstančiame perone, o tada, pasukus iš stoties, jie visai dingo iš akiračio. Atsilošiau kėdėje ir ištiesiau kojas, atsargiai stengdamasi neužkabinti priešpriešiais sėdinčios ir kojinaites mūvinčios ponios kulkšnių.

Tai buvo ne pirmoji mano kelionė į Paryžių – lankiau-si jame jau daugybę kartų. Tačiau pirmą kartą vykstu ten

viena... Be to, priešingai nei greičiausiai vyktų bet kuri kita šešiolikmetė mergina, į Paryžiaus madų savaitę esu siunčiama už *bausmę*.

Paaiškinsiu viską nuo pradžių. Labiausiai šiame pasaulyje dievinu detektyvus. Išsiaiškinti, kodėl viskas taip susiklostė, atskleisti kokią nors paslaptį, įminti mįslę, išspręsti galvosūkį – man tai maloniausias dalykas. Rasti to, ką žmonės daro ir sako, skirtumus – nesibaigiantis žaidimas ieškant priežasčių, kodėl nutiko kaip tik taip. Mama mėgsta kartoti, kad būti sekle – mano hobis, bet tai būtų tas pats, kaip sakyti, kad laisvalaikiu Leidi Gaga mėgsta padainuoti. Ir nors mama nepailsdama stengėsi sudominti mane kuo nors kitu, visada troškau tik vieno – tapti privačia sekle.

– Dėl visko kalta tavo močiutė, – kartoja ji nuolat. – Vos tik spėdavau nususukti, ji išjungdavo „Sezamo gatvę“ ir paleisdavo tuos Agatos Kristi filmų vaizdo diskus. Vietoj Elmo ir Paukščio Milžino gaudavai Erkiulį Puaro ir ponią Marpl.

Į tai aš visad atsakau:

– Bet tai man išėjo tik į gera! – O ji tik užverčia akis. – Be to, – sakau, – kas čia blogo norėti būti privačia sekle?

– Aksele, privataus seklio darbas skirtas pagyvenusiems vyriškiams, visur besivalkiojantiems su ilgais lietpalčiais, – mėgsta priminti ji. – Nors, gerai pagalvojus, naujausioje „Burberry“ kolekcijoje tikrai gali rasti neblogų, na, bet, šiaip ar taip, Aksele, ar tu tikrai to nori?

– O kaip dėl Nensės Driu? Ji juk joks pagyvenęs vyriškis su lietpalčiu.

– Tas tiesa. Bet ji nuėjo netoli tirdama tuos savo detektyvus.

– Gal ir ne, užtat aš nueisiu.

– Žinoma.

Tada visad stodavo trumpa tylą, o paskui mama užsivesdavo kartodama vis tą patį pasiūlymą, nuo kurio mane imdavo pykinti.

– Aksele, o kodėl tau nepabandžius modelio darbo? – Tai buvo didžiausia mamos svajonė, kad tapčiau modeliu (turint omenyje, kad nė kiek nenorėjau perimti jos sėkmingos interjero dizaino įmonės, bet būti modeliu pranoko viską). – Teta Venecija galėtų pagelbėti, be to, tavo ilgos kojos...

– Mama, esu žemaūgė, nejau pamiršai?

– Nesi jau tokia žemaūgė, Aksele, be to, jei tinkamai apsikirptum...

Bla, bla, bla.

Nuolat tas pats – tas pats per tą patį. Tai bene vienintelis dalykas, kuris visad kartojasi ir niekur neveda.

Užtat bent jau mano geriausia draugė Dženifer Vatana-bė mane palaiko – iki tam tikro lygio.

– Na, tu išties moki neblogai išaiškinti dalykus, Aksele. Ar pameni, kaip atkasei tuos dingusius ponios Sing laiškus? Arba tada, kai radai mano blakstienų tušą?

– Heilė rado tavo tušą sode. Vargu ar tai galima vadinti puikiai išaiškintu reikalu.

– Koks skirtumas. Vis vien be tavęs nebūčiau jo radusi – ta prasme, juk ji – tavo šuo.

– Ačiū, Džene.

– Šiaip ar taip, turiu omenyje, kad net ir tada, kai esi gabi išsiaiškinti visokius dalykus – ir taip tikrai yra, juk nebūtų nieko baisaus, jei, na, žinai... Šiek tiek *pasitobulintum*?

Bėda ta, kad Dženei „tobulinimasis“ visad kažkodėl susijęs su mano išvaizda. Kol gulėjome ant lovos ir šnekučiavomės apie tą patį jau kokį šimtąjį kartą, mačiau, kaip ji nužvelgė mane per kiek primerktas akis it kokia skulptorė greit džiūvantį molį.

– Tavo tyla nieko gero nežada, Džene, – tariau.

Pačiai Dženei jau nebėra kur daugiau tobulėti – mano akimis, ji ir taip tobula. Juodi tiesūs plaukai krinta per nugarą, veidas – lygutėlis, ir apskritai šalia jos smulkaus sudėjimo dažnai pasijuntu nerangi.

– Jei tik leistum savo plaukams...

– Nepradėk apie mano plaukus, Džene.

– Ir tie tavo akiniai...

– Man patinka mano akiniai!

Dženė tik gūžtelėjo pečiais.

– Gerai jau gerai. Kaip sau nori. Bet visai nesunkiai galėtum atrodyti stačiai pritrenkiamai. Visi tik ir lakstyty mokykloje paskui tave liežuvius iškišę. Pasižiūrėk į save, Aksele, esi liekna, o tavo kojos – ilgiausios, kokias tik esu mačiusi. Daug kas mano, kad esi manekenė...

Čia Dženė nutilo – greičiausiai todėl, kad būtų sakiusi, jog „daug kas mano, kad esu manekenė“, kol pamato mano veidą.

– Visa bėda – tavo plaukai, Aksele. Jie baisiai netvarkingi. Ir tie akiniai – ar reikia tokių didelių? Ir tokiais sunkiais rėmeliais? Ir dar – kodėl neleidi padaryti tau makiažo, užuot...

– Pati kuo puikiausiai žinai atsakymus į visus tuos klausimus. Kaip galėčiau būti sekle, jei atrodyčiau kaip koks supermodelis? Visi tik ir spoksotų į mane, ir niekad nieko neišsiaiškinčiau. Kaip privati seklė turiu neišsiskirti, nejuo pamiršai?

– Na, iš dalies gal tu ir teisi...

– Esu *visiškai* teisi.

Kartais pokalbiai su Džene kraupiai primindavo pokalbius su mama.

Manau, dažniausiai man visai pavyksta suderinti seklės veiklą su mokykla ir namų ruoša. Tyrimų skiltis mokyklos žurnalui, kurioje rašau – puiki priedanga šnipinėti, kol pažymiai puikūs, mat tėvai negali man priekaištauti, o jie tokie ir yra. Tačiau pastaruoju metu kaip grybų po lietaus nutiko keletas dalykų. Ir, deja, blogiausia įvyko kaip tik tada, kai buvau su mama...

Prieš keletą savaitių mudviėjome apsipirkti į jos mėgstamiausią parduotuvę. Jai taip patinka apsipirkinėti, kad drįščiau teigti, jog tai – jos hobis. Žodžiu, prie kosmetikos

prekystalio moteris tamsiais plaukais, susuktais į kietą kuodą, užtepė mamai veido kaukę. Ji buvo apsikarsčiusi daugybe papuošalų ir kiekvieną žodį tarė l-a-b-a-i a-i-š-k-i-a-i. Moteris porino, kad šie veido priežiūros produktai tikrai veiksmingi, esą vakar ji atšventė savo keturiasdešimtąjį gimtadienį, ir štai – pažvelkite, kokia jaunatviška ir skaisati atrodo jos oda. Nė nereikia sakyti, kad tai iškart patraukė mano dėmesį, mat jos veidas iš tiesų atrodė jaunatviškai ir skaisčiai, net kėlė įtarimą. Kol mama stebėjosi, „kaip parda-
vėja, būdama tokio amžiaus, atrodo taip nepakartojamai“, šmurkštelėjau už prekystalio ir skubiai apsižvalgiau aplink. Neprabėgus nė trisdešimčiai sekundžių, radau tai, ko ieškojusi.

– Atsiprašau, – kreipiausi tada į moterį, – ar jūs vardu Liana?

– Tikrai taip, kodėl klausi? – nustebo ji. – Iš kur žinai?

Tada pamačiau, kaip viena mamos akis lėtai prasimerkia ir joje pamažu ima ryškėti nerimas. Žalia tyre išteptu veidu ir plaukais, aptrauktais tinkleliu, ji atrodė kaip perpykęs vėžlys. Šiaip ar taip, pasirinkau tiesos kelią ir neketinau leistis sulaikoma savo motinos.

– Aišku. Taigi, Liana, kodėl meluojate mums kalbėdama apie savo amžių?

Po storu pudros sluoksniu pardavėjos veidas išbalo. Mama pramerkė antrą akį, ir nerimą akimirksniu pakeitė įniršis.

– Štai jūsų darbuotojos kortelėje rašoma, kad jums – viso labo trisdešimt dveji, ar tai irgi netiesa?

Visai neketinau sukelti jai nemalonumų, tiesiog norėjau sužinoti tiesą, bet vos ištarus tuos žodžius, tarp mūsų stoji sunki tyla. Pardavėja anaiptol nebuvo patenkinta. Mama irgi.

Turėjome pereiti visą kosmetikos skyrių ir nemenką Naitsbridžo gabalą vidury baltos dienos su mama, kurios veidas buvo išteptas žalia kauke. Kol mama išvairavo automobilį iš vietos (šiek tiek per greitai, pamaniau), atrodė gerokai paveikta, tad tariau:

– Nusiramink, mama. Neabejoju, kad nusiplausi su šiltu vandeniu arba viskas nubyrės kartą kitą perbraukus alkūne.

Staiga automobilis sustojo, per plauką išvengęs keleto pėsčiųjų ir autobuso. Akimirką pamaniau, kad mamą tuoj ištiks širdies smūgis. Bet ne.

– Mano veido kaukė čia niekuo dėta, Aksele! Viskas dėl tavęs! Turi liautis KIŠTI NOSĮ Į KITŲ ŽMONIŲ REIKALUS.

Mama įtūžusi braukėsi per veidą automobilio dėtuvėje rasta servetėle, tačiau nesėkmingai – kaukė išdžiūvo ir sukietėjo.

– Nedarau to tyčia – viskas išeina kažkaip savaime. Iš pradžių mane apima tam tikras jausmas, o tada nuveda prie išvadų.

Mama metė į mane tokį žvilgsnį, kad net sukietėjęs veido kaukės sluoksnis jo nepaslėpė.

– Viskas išeina kažkaip savaime? Šikart perlenkei lazda, Aksele, sakau tau: PERLENKEI LAZDĄ. Tavo šnipinėjimams nėra ribų. Jokių. Turi dažniau kur nors eiti, daugiau

veikti, daugiau pažinti... Pastaraisiais metais praleidai daugiau laiko prie tų savo „bylų“ mokyklos žurnalo skyreliui ir šnipinėdama kaimynus, nei tavo amžiaus merginos praleidžia vonios kambaryje.

– Bet, mama, juk ji tau pamelavo!

– Na ir kas, Aksele? Koks skirtumas? Tai juk viso labo veido kaukė, toji vargšė moteris tik dirbo savo darbą. Juk ji ne kokia panelė Pykok konservatorijoje su žvakide! Gyvenimas – ne koks „Cluedo“ žaidimas!

– Tenorėjau padėti. Ne mano kaltė, kad pajutau, jog kažkas ne taip, ką ji sako – ir, beje, buvau visiškai teisi!

– Aksele, užteks tų tavo „pajutau, kad kažkas ne taip“. Laikas suprasti, kad gyvenime yra visko kur kas daugiau, nei tirti kažkokias neegzistuojančias bylas.

Ir taip aišku, kad po šių žodžių visą kelią į namus tylėjome, nors, kai važiovome pro Marbl Erčą, mamai iš lūpų sprūstelėjo (it liūtas iš narvo), kad gal jau laikas man „prieimti atsakomybę už savo veiksmus“. Ką gi, laikas parodė, kad tai ne vien tušti grasinimai. Šios idėjos sėklytė greičiausiai jau buvo pradėjusi skleistis, mat kai važiovome pro Haid Parką Beisvoteryje, nebuvo nė menkiausios abejonės, kad ji viską kruopščiai suplanavusi.

Praėjus trims savaitėms po įvykio su veido kauke buvo mano gimtadienis. Kadangi jis pasitaikė vidury savaitės, o rytojaus dieną reikėjo į mokyklą, likome vakarieniauti namie. Mama ketino iškepti picą, į svečius turėjo užsukti Dženė su tėvais.